

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 14Co/60/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1408215174
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Javorčíková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1408215174.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Kataríny Javorčíkovej a členov JUDr. Edity Szabovej a JUDr. Martina Murgaša v právnej veci navrhovateľky: O. G., J. A. V., S. X/A, J., zastúpená: JUDr. Branislav Drgoňa, advokát, Bratislava, Jesenského 2, proti odporcovi: V. G.Á., J. J., J. X, zastúpený: JUDr. Tomáš Plank, advokátom Bratislava, Nám. slobody 10, o 39 300 eur s príslušenstvom, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV v Bratislave č.k. 6C/370/2008-344 zo dňa 21.11.2013, pomerom hlasov 3:0 takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava IV v Bratislave č.k. 6C/370/2008-344 zo dňa 21.11.2013 vo veci samej p o t v r d z u j e .

Výrok o náhrade trov konania m e n í tak, že navrhovateľke nepriznáva náhradu trov prvostupňového konania.

Výrok o povinnosti odporcu nahradiť štátu znalecké trovy p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal odporcu v lehote 15 dní zaplatiť navrhovateľke 39 300,- eur a náhradu trov právneho zastúpenia 4 561,11 eur na jej právneho zástupcu. Odporcu ďalej zaviazal zaplatiť na účet súdu náhradu znaleckých trov v sume 188,36 eura.

Z odôvodnenia vyplýva, že navrhovateľka sa návrhom zo dňa 13. 11. 2008 domáhala, aby súd zaviazal odporcu na zaplatenie 1 700 000,- Sk s príslušenstvom, z titulu vyporiadania hodnoty členského podielu družstevného bytu.

Odporca nesúhlasil s návrhom a žiadal ho zamietnuť. Namietol premlčanie nároku. Poukázal na to, že členský podiel možno vyporiadať iba v rámci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov do troch rokov od právoplatnosti rozvodu (§ 149 ods. 4 O.Z.). On sám vyplatil spoločnú pôžičku na byt a spoločný dlh družstvu na platbách súvisiacich s nájmom a užívaním bytu. Výlučne on platil aj všetky úhrady za byt od rozvodu manželstva až do zrušenia spoločného nájmu bytu.

V rámci dokazovania súd zistil, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV č. k. 9C 28/01-118 zo dňa 01. 06. 2004 bolo manželstvo účastníkov rozvedené a maloleté deti X., L.. XX. XX. XXXX, K., L.. XX.XX.XXXX, C. L.. XX. XX. XXXX boli zverené na čas po rozvode odporcovi. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 30. 08. 2004. Medzi účastníkmi nebolo sporné, že k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva manželov nedošlo dohodou a ani rozhodnutím súdu. Z rozsudku Okresného súdu Bratislava IV, č. k. 6C 122/06-81 zo dňa 05. 06. 2008 súd zistil, že právo spoločného nájmu účastníkov k družstevnému bytu na J. A. X E. J. bolo zrušené a za ďalšieho nájomcu a člena družstva bol určený odporca. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 23. 07. 2008. Zo znaleckého posudku č. XX/XXXX zo dňa 26. 05. 2011 W.. I. L. súd zistil všeobecnú hodnotu tohto družstevného bytu v sume 78 600,- eur. Účastníci nemali námietky proti znaleckému posudku.

Podaním zo dňa 17. 06. 2013 odporca špecifikoval platenie nájomného za byt, plynu, elektrickej energie za obdobie od 15. 05. 1999 do 23. 06. 2009, spolu v sume 14 131,83 eura. Pôžičku za byt od E. G. vo výške 150 000 Sk, ktorá bola splácaná odporcom dňa 25. 06. 2002 v sume 70 000 Sk, 17. 04. 2006 v sume 20 000 Sk, dňa 26. 08. 2008 v sume 60 000 Sk, t. j. spolu v sume 4 979,09 eura. Pôžička za byt od I. G. 121 840,- Sk, bola vrátená dňa 15. 07. 2003 sumou 50 000,- Sk, dňa 10. 09. 2004 sumou 40 000,- Sk a dňa 20. 04. 2005 sumou 31 840,- Sk. Pôžička za byt od G. G. 29 000,- Sk, vrátená dňa 11. 08. 1996 sumou 2 000,- Sk, 30. 12. 2008 sumou 10 000,- Sk, 07. 04. 2009 sumou 10 000,- Sk, dňa 01. 06. 2009 sumou 7 000,- Sk. Pôžička za byt od S. G. v sume 80 000,- Sk, vrátená dňa 31. 03. 2011 sumou 80 000,- Sk, dňa 31. 03. 2011, penále od 01. 08. 1992 do 31. 03. 2011 v sume 163 512,- Sk. Výdavky odporca celkovo vyčíslil sumou 37 512,- eur.

Navrhovateľka neuznala nároky odporcu s tým, že tieto nároky si musí odporca uplatniť na súde v zmysle § 79, alebo 97 O. s. p., pretože inak by súd konal ultra petitu. Zároveň namietol z opatrnosti premlčanie tohto nároku odporcu.

Súd poukázal na ustanovenia § 705 ods. 2; 142 ods. 1; 149 ods. 1, 3, 4; 451; 100 ods. 1 a 101 OZ. Konštatoval, že niet pochybností o tom, že členský podiel v stavebnom bytovom družstve môže byť ku dňu zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov spoločným majetkovým právom manželov a môže tvoriť predmet bezpodielového spoluvlastníctva. Ak súd rozhodol o zrušení práva spoločného nájmu rozvedených manželov k družstevnému bytu a o tom, kto z nich bude ako člen družstva ďalej ako nájomca bytu, patrí členský podiel už len jednému z rozvedených manželov. Táto skutočnosť nič nemení na tom, že členský podiel zostáva naďalej ku dňu zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov spoločným majetkovým právom manželov. Rozhodnutím súdu o zrušení práva spoločného nájmu a o zániku spoločného členstva v družstve nedochádza k jeho vyporiadaniu. Toto rozhodnutie totiž neurčuje akú náhradu na vyporiadanie členského podielu má zaplatiť ten z rozvedených manželov, ktorý sa stal výlučným členom družstva, druhému manželovi. Rozvedení manželia si môžu toto spoločné majetkové právo vyporiadať do troch rokov od zániku manželstva v rámci dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, resp. rozhodnutím súdu na návrh podaný na súd v tejto lehote niektorým z rozvedených manželov podľa zásad uvedených v § 150 O.Z. Po uplynutí tejto lehoty vykonať vyporiadanie členského podielu v rámci režimu bezpodielového spoluvlastníctva manželov už nie je možné. Ak totiž nedôjde k vyporiadaniu hodnoty členského podielu v rámci platne uzavretej dohody manželov o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, rozhodnutím súdu na návrh podaný do troch rokov od zániku manželstva, platí, že bezpodielové spoluvlastníctvo manželov je vyporiadané formou nevyvrátiteľnej právnej domnienky uvedenej v § 149 ods. 4 OZ. V takomto prípade sa vyporiadanie vykoná podľa zásad uvedených v § 142 OZ. Ide pritom len o majetkové právo jedného z rozvedených manželov voči druhému, na existenciu ktorého nemá žiaden vplyv ani jeho prípadný prevod na tretiu osobu. Pre posúdenie vznesenej námietky premlčania zo strany odporcu je dôležité odkedy začala plynúť trojročná premlčacia lehota, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Podľa názoru súdu, vzhľadom na to, že k zrušeniu práva spoločného nájmu a určeniu kto bude naďalej členom družstva nedošlo v lehote troch rokov od zániku manželstva účastníkov (dňa 30. 08. 2007), ale až dňa 23. 07. 2008, je pre posúdenie rozhodujúce kedy nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie súdu o zrušení práva spoločného nájmu k družstevnému bytu, t. j. 23. 07. 2008. Návrh na vyporiadanie hodnoty členského podielu došiel dňa 13. 11. 2008, teda v rámci premlčacej lehoty, ktorá by uplynula až dňom 23. 07. 2011. Predmetom vyporiadania v tomto prípade je všeobecná cena členského podielu v bytovom družstve (trhová hodnota), za ktorú možno v danom mieste a čase nadobudnúť členské práva a povinnosti k bytu porovnateľnej veľkosti, polohy, vybavenia, veku a pod.

Pri vyporiadaní hodnoty členského podielu k družstevnému bytu súd vychádzal zo znaleckého posudku Ing. L., ktorý určil jeho hodnotu sumou 78 600,- eur, a zo zásady, že podiely účastníkov sú rovnaké. Pokiaľ ide o tvrdené investície odporcu, súd konštatoval, že odporca si neuplatnil tieto nároky voči navrhovateľke návrhom a ani vzájomným návrhom tak, aby ich mohol súd preskúmať a rozhodnúť o nich. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 149 OSP a priznal navrhovateľke náhradu trov právneho zastúpenia v celkovej výške 4 561,11 eura s tým, že jej nepriznal náhradu za úkon - výzvu zo dňa 25. 09. 2008. V zmysle § 148 ods. 1 O.s.p. súd vzhľadom na úspech navrhovateľky v konaní, zaviazal odporcu aj na zaplatenie znaleckých trov v sume 188,36 eura.

Rozsudok napadol odvolaním v zákonnej lehote odporca prostredníctvom právneho zástupcu, podaním zo dňa 18.12.2013. Poukázal na ustanovenie § 149 ods. 4 OZ, ktoré stanovuje lehotu troch rokov od zániku BSM na uplatnenie nároku na súdne vyporiadanie. Do BSM patria aj tzv. ostatné majetkové práva. Ak nedôjde do troch rokov od zániku BSM k vyporiadaniu dohodou, alebo nebol podaný návrh na súdne vyporiadanie, platí zákonná fikcia, že huteľné veci pripadajú tomu, kto ich používa pre svoju potrebu. Družstevný byt účastníkov užíval po rozvoze výlučne odporca s deťmi účastníkov konania, ktoré boli

zverené do jeho opatery. Navrhovateľka sa z bytu dobrovoľne odsťahovala, čím sa vzdala jeho užívania. V súdnom konaní sp. zn. 6C 122/2006 súd zrušil spoločný nájom účastníkov a za výlučného nájomníka a člena družstva určil odporcu. Vzhľadom na opustenie bytu navrhovateľkou, nebol odporca zaviazaný zabezpečiť jej náhradné bývanie. Manželstvo účastníkov bolo právoplatne rozvedené dňa 30.8.2004, a lehota na vyporiadanie BSM márne uplynula dňa 30.8.2007. V rámci tejto lehoty prebehlo súdne konanie sp. zn. 6C/122/2006. Navrhovateľka podala návrh na vyporiadanie hodnoty bytu až dňa 13.11.2008, pričom ho neuplatnila v uvedenom súdnom konaní. Jej žalobný návrh vo veci mal byť zamietnutý, pretože ho uplatnila až po uplynutí trojročnej prekluzívnej lehoty. Iný výklad by privodzoval právnu neistotu rozvedených manželov, pretože nie je správne, aby pre vyporiadanie sporného nároku plynula odlišná (dlhšia) lehota, ako na vyporiadanie BSM. Odporca osobitne napadol výrok o náhrade trov konania. Poukázal na to, že bol v konaní súdom oslobodený od súdnych poplatkov, pretože akceptoval jeho sociálny status. Je preto tvrdé a nespravodlivé rozhodnutie, ktorým bol odporca zaviazaný na náhradu trov. Z týchto dôvodov sa domáha, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a návrh zamietol. V prípade jeho potvrdenia žiada o pripustenie dovolania vo veci, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Konkrétnu otázku, ktorá by mala byť zodpovedaná dovolacím súdom neuviedol.

K odvolaniu odporcu sa vyjadrila navrhovateľka písomne, prostredníctvom právneho zástupcu, podaním zo dňa 24.1.2014. K uplatnenému nároku navrhovateľky už odvolací súd zaujal právny názor v zrušujúcom uznesení č.k. 14Co/53/2012, a v súlade s ním rozhodol aj prvostupňový súd. Predchádzajúci rozsudok bol zrušený len preto, že neboli zohľadnené náklady odporcu, ktoré však v ďalšom konaní odporca riadne neuplatnil. Všetky námietky odporcu už vyriešila súdna prax slovenského aj českého najvyššieho súdu. Nie sú tak splnené ani podmienky na pripustenie dovolania vo veci. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok potvrdil a priznal navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania vo výške 507,61 Eur.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) preskúmal a prejednal vec v zmysle § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania postupom podľa § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p., a dospel k záveru, že odvolacie námietky odporcu do merita veci neobstoja. Súd prvého stupňa náležite zistil skutkový stav veci (§ 120 O.s.p.), vec posúdil správne po právnej stránke a svoje rozhodnutie i patričným spôsobom odôvodnil (§ 157 O.s.p.), a s uvedeným odôvodnením napadnutého rozsudku sa odvolací súd plne stotožňuje a odkazuje naň.

Základom odvolania odporcu je jeho právny názor, že žalovaný nárok navrhovateľky na vyplatenie náhrady za majetkové právo účastníkov v súvislosti so spoločným nájomom družstevného bytu a členstvom v bytovom družstve, zanikol, pretože nebol podaný v trojročnej prekluzívnej lehote podľa 149 ods. 4 OZ od zániku manželstva účastníkov konania, t.j. po právoplatnosti rozsudku o rozvedení manželstva dňa 30.8.2004. V zrušujúcom uznesení č.k. 14Co 53/2012-301 zo dňa 25.6.2013 odvolací súd už vyslovil vo veci právny názor, že žalovaný nárok navrhovateľky nie je premlčaný. Z judikatúry slovenského a českého najvyššieho súdu vyplýva, že vyporiadanie ceny práva spoločného členstva rozvedených manželov nie je možné, pokiaľ toto spoločné právo existuje. Tohto práva sa preto možno domáhať aj po uplynutí lehoty podľa § 149 ods. 4 O.s.p., pretože počas existencie spoločného práva nie je zrejmé, kto sa stane výlučným užívateľom bytu (napr. rozsudok NS ČR sp. zn. 22Cdo/775/2007). V danom prípade bolo manželstvo účastníkov právoplatne rozvedené ku dňu 30.8.2004 a trojročná lehota podľa § 149 ods. 4 OZ uplynula dňa 30.8.2007. Počas jej plynutia odporca podal na súd žalobu dňa 19.5.2006 o zrušenie spoločného nájmu bytu, na základe ktorej súd rozsudkom zo dňa 5.6.2008, právoplatným dňa 23.7.2008, zrušil spoločný nájom bytu účastníkov a určil, že výlučným nájomcom bytu je odporca, bez bytovej náhrady pre navrhovateľku. Až od tohto momentu sa mohla navrhovateľka začať domáhať od odporcu vyporiadania jej členského podielu k bytu. Pokiaľ žalobu na súd podala dňa 13.11.2008, uplatnila svoj nárok pred uplynutím premlčacej lehoty.

V súlade s uvedeným právnym názorom rozhodol aj prvostupňový súd v napadnutom rozsudku. Odvolací súd k opätovnému odvolaniu odporcu považuje za potrebné len zdôrazniť, že uplynutím doby troch rokov podľa § 149 ods. 4 OZ došlo k transformácii bezpodielového spoluvlastníctva manželov na podielové spoluvlastníctvo, pričom podiely bývalých manželov na majetku sú rovnaké. Okresný súd postupoval správne keď náhradu za spoločné majetkové právo účastníkov konania ako bývalých manželov vyporiadal v súlade s ustanovením § 142 OZ, upravujúcim zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva.

Z týchto dôvodov napadnutý rozsudok v merite veci potvrdil podľa § 219 ods. 1,2 O.s.p. ako vecne správny. Dovolanie voči tomuto rozhodnutiu nepripustil, pretože namietané skutočnosti až boli vyriešené

doterajšou judikatúrou súdov, a navyše, odporca v podanom odvolaní ani neuviedol konkrétnu otázku, ktorá by mala byť vyriešená v dovolacom konaní.

Vo vzťahu k výroku o náhrade trov prvostupňového konania odvolací súd dospel k záveru, že prvostupňový súd dostatočne nezohľadnil osobitosti prejednávanej veci, ktoré možno považovať za dôvody osobitného zreteľa podľa § 150 ods. 1 O.s.p. Zo spisu vyplýva, že pred aj po rozvode manželstva účastníkov konania odporca sám uhrádzal dlhy spojené s nájmom a užívaním spoločného nájomného bytu, že navrhovateľka sama byt dobrovoľne opustila a neprejavovala záujem o deti, ktoré boli súdom zverené do starostlivosti odporcu. Tieto skutočnosti boli aj dôvodom, pre ktoré súd v inom konaní rozhodol, že výlučným nájomcom a členom družstva je odporca. Aj keď odporca kvalifikovane neuplatnil vzájomným návrhom svoje náklady, ktoré musel uhradiť na spoločné majetkové právo aj za navrhovateľku, bolo by neprimerane tvrdé a nespravodlivé, aby vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti bol odporca zaviazaný aj na náhradu súdnych trov navrhovateľke. Odvolací súd preto v súlade s citovaným ustanovením zmenil výrok o náhrade trov prvostupňového konania tak, že navrhovateľke náhradu trov nepriznal. Z rovnakých dôvodov jej nepriznal ani náhradu trov odvolacieho konania.

Odvolací súd potvrdil ako vecne správny len výrok o zaviazaní odporcu ako neúspešného účastníka konania, nahradiť štátu trovy znaleckého dokazovania na určenie všeobecnej hodnoty družstevného bytu, ktorý bol predmetom spoločného nájmu účastníkov konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.